

NÉHÁNY ÚJABB NÉVTUDOMÁNYI TERMINUSRÓL¹

BÖLCSKEI ANDREA

1. A nyelvtudomány művelői kutatómunkájuk során igyekeznek az egy-egy téma- vagy jelenségkörrel összefüggésben előkerülő nyelvi jellegzetességeket átfogó, elmélyült elemzésben részesíteni, így aztán jellemzően többször is visszatérnek bizonyos, általuk kedvelt kérdésvetésekhöz, hogy újabb és újabb megfigyelésekkel gazdagítsák ismereteinket egyes tárgykörökben. Az ünnepeltünk érdeklődését leginkább felkeltő témák között megtalálható – egyebek mellett – a szaknyelvek, a terminológia és a szakfordítás (különösen a jogi és a logisztikai szakmai nyelvhasználat) vizsgálata;² az üzleti kommunikáció számos jellegzetességének feltárása;³ a különféle szövegműfajokban jelentkező metainformációs nyelvi elemek szerepének, fajtáinak bemutatása;⁴ a nyelvi kompetenciák fejlesztési lehetőségeinek számbavétele a hátránnyal küzdők esetében;⁵ a magyar mint idegen nyelv oktatása tartalmi és módszertani kérdéseinek kidolgozása;⁶ továbbá jelen van a magyar nyelvtani ismeretek közvetítését szolgáló tananyagok fejlesztése, elkészítése is a közoktatás számára.⁷ Hasonló tematikájú vizsgálódások folynak jelenleg a Károli Gáspár Református Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén is – melynek a 2000-es évek elején Kovács Mária elismert és népszerű vendégoktatója volt –, a Terminológiai, a Hungarológiai, a Pragmatikai és a Transzlingváló Kutatócsoportokban: a károlis magyar nyelvész kollégák így nemcsak a kedves személyes emlékek miatt, hanem a rokon kutatási területek okán is figyelemmel kísérik az ünnepelt munkásságát.

2. Kovács Mária egyik írásában kiemeli,⁸ hogy bár a nyelvi feltételek már korábban is adtak voltak, a latin eredetű jogi terminológia magyarítására lényegében csak a 19. században került sor, mivel ekkora teremtődtek meg ennek társadalmi feltételei. A jelenkor jó néhány társadalmi értékítélete – így például általánosságban a globalizációs szemlélet, az akadémiai világban a nemzetközi kutatási projektek kivitelezésének lehetősége (és magas presztíze) – ugyanakkor, úgy tűnik, inkább a nemzetközi érthetőséget biztosító idegen eredetű terminusok használatának kedvez több szaknyelvben is, így például a névtudomány területén. A magyar nyelvű névtani szakirodalom olvasói például könnyen felfigyelhetnek arra a

¹ A tanulmány elkészítését a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara *A magyar nyelv és a szakmai kultúra. Magyar nyelvészeti kutatások a tartalomfejlesztés és a dokumentáció területén* című kutatási projektje támogatta.

² Vö. pl. ILLÉSNÉ KOVÁCS 1995; 1997; 1998; 1999; 2002; 2003; 2008; ILLÉSNÉ KOVÁCS–KEGYESNÉ SZEKERES–KRISTON 2012; KEGYES–KOVÁCS 2012.

³ Vö. pl. ILLÉSNÉ KOVÁCS 2011/a; BAJZÁT–ILLÉSNÉ KOVÁCS 2012.

⁴ Vö. pl. ILLÉSNÉ KOVÁCS 2005; 2007; ILLÉSNÉ KOVÁCS–SIMIGNÉ FENYŐ 2008.

⁵ Vö. pl. ILLÉSNÉ KOVÁCS 2014; KECSKÉS–ILLÉSNÉ KOVÁCS 2014.

⁶ Vö. pl. ILLÉSNÉ KOVÁCS 2011/b; KECSKÉS–KOVÁCS 2017.

⁷ Vö. pl. BALÁZS 1994 megfelelő fejezetei (30–36, 36–41, 41–46, 46–51, 53–57, 57–62, 62–65, 65–70, 70–75, 75–77).

⁸ ILLÉSNÉ KOVÁCS 2002, 230–231.

jelenségre, hogy a tulajdonnévfajta jelölésére a hagyományos, bevett, főként magyar nyelvi eredetű terminusok mellett újabban egyre gyakrabban jelentkeznek nemzetközi háttérű, idegen tövű szakkifejezések.⁹ Az alábbiakban e tendencia mértékére és okaira vonatkozóan kívánok néhány megállapítást tenni. A következtetések levonására szolgáló korpuszként ezúttal a tulajdonnevek valamennyi fajtájának tanulmányozásával foglalkozó *Névtani Értesítő* című folyóirat 2005-ben megjelent 27. és 2018-ban megjelent 40. számának szövegét használtam fel. A szövegeket a Sketch Engine nevű online korpuszelemző szoftver¹⁰ segítségével vizsgáltam. A két kötet terjedelme nem tér el túlzottan egymástól (356, illetve 293 lap; a SkEn. által 136 808, illetve 102 995 szóra becsülve), felépítésük, így a közreadott írások műfaja is közel azonos (a 27. szám rovatcímei: *Előszó, Tanulmányok, Műhely, Szemle, Tájékoztató*; a 40. szám rovatcímei: *Tanulmányok, Műhely, Könyvszemle, Folyóirat-szemle, Megemlékezés, Tájékoztató*). A *Névtani Értesítő* a 27. számtól kezdődően vált lektorált folyóirattá; szerkesztőbizottsága időközben szükségszerűen némiképp módosult, ám a felelős szerkesztő személye (Farkas Tamás) változatlan maradt. A 64 írást tartalmazó 27. szám és az 51 írást magában foglaló 40. szám szerzői mintegy 20 százalékában esnek egybe. A két kötet megjelenése között eltelt bő tíz esztendő alatt – mint az alábbiakban ezt látni fogjuk – jól érzékelhetően változott állományában és szemléletében is a tulajdonnevek fajtáit azonosító szaknyelvi terminushasználat.

2.1. A 27. számban több szerzőnél, a témának megfelelően akár többszöri előfordulással is, tulajdonnévfajta jelölésére szolgáló nemzetközi háttérű terminusként lényegében csak a magyar nyelvészeti szaknyelvben már régóta használatos *mikrotoponima* szakkifejezés fordul elő.¹¹ Egy-egy alkalommal kerülnek elénk a *makrotoponima*,¹² az *antoponima*¹³ és az *exonima*¹⁴ terminusok. Nem a tulajdonnévfajta azonosításának funkciójával, hanem a magyarban bevett, szóösszetétellel keletkezett grammatikai terminus előtagjaként, két alakváltozatban szerepel az egyébként 'az apa tulajdonnevéből származó személynév' jelentésű,¹⁵ nemzetközi háttérű *patronimikum* ~ *patronimikon* terminus, a *patronimikumképző*,¹⁶ illetve *patronimikonképző*¹⁷ szakkifejezésekben. Tulajdonnévfajtákhoz köthető, nemzetközi háttérű kifejezéseként jelen vannak továbbá a *toponímia*¹⁸ és a *mikrotoponímia*¹⁹ terminusok is.

A 2005-ös folyóiratszámában használatos, direkt vagy indirekt módon tulajdonnévfajta azonosítására szolgáló nemzetközi háttérű terminusok száma tehát csekély, s jól körülhatárolható, hogy a szerzők mely esetekben, s milyen okból választják ezeket a kifejezéseket. Elsősorban akkor élnek az idegen eredetű szakszókkal, ha a helyettük alkalmazható magyar terminus több szóból álló, nehézkesen szövegbe illeszthető, további szóalkotásra alkalmatlan kifejezés, például *apanévi eredetű név* helyett *patronimikum* ~ *patronimikon*. A magyar névtani szakirodalomban egyébként is használatos, nemzetközi háttérű terminusok kerülnek

⁹ A kérdéskörhöz lásd pl. FARKAS 2012, 141; 2014, 16–17; SLÍZ 2012, 150.

¹⁰ A további említésekben és hivatkozásokban SkEn. formában rövidítve utalok rá.

¹¹ Lásd HOFFMANN 2005, 121; VÖRÖS 2005, 198, 199, 200, 202, 207, 208; ZÁNTÓ 2005, 282 (kétszer); HÁRI 2005, 295.

¹² Lásd VÖRÖS 2005, 198.

¹³ Lásd BAUKO 2005, 102.

¹⁴ Lásd VINCZE 2005, 348.

¹⁵ Vö. BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017, 109.

¹⁶ Lásd MIZSER 2005, 39, 42 (kétszer), 44, 47, 48.

¹⁷ Lásd VARGA 2005, 52 (kétszer).

¹⁸ Lásd DÚRÓ 2005, 275 (kétszer), 277 (háromszor); HAJDÚ 2005, 331, 332.

¹⁹ Lásd DÚRÓ 2005, 276 (kétszer), 277.

elő a folyóiratszámában értelemszerűen olyankor is, amikor magyar eredetű megfelelők nem állnak rendelkezésre, például *mikrotoponima*, *makrotoponima*, *exonima*. Stilisztikai okokból, vélhetően a szóismétlés elkerülésére szolgáló, közismert magyar megfelelővel (*személynév*) rendelkező idegen eredetű terminus (*antroponima*) megjelenésére ezúttal csak egy példát idézhetünk: „A mesegyűjteményekből összegyűjtött névanyag legnagyobb hányadát az antroponimák alkotják. A személynevek képezik tehát a népmesék bázisát.”²⁰

Különösen érdekes esetet képvisel a folyóiratszámában a *toponímia* és a *mikrotoponímia* terminusok sajátos használata. A *toponímia* szakkifejezés megjelenése két ismertetés szövegében a különféle helynevek vizsgálatával foglalkozó tudományterület megjelölésére – ha egyébként nem is gyakori a magyar szakirodalomban, hiszen ebben az értelemben a *helynévtan* szakszó természetesen adódik, s már régóta használatban van – nem jelent különösebb értelmezésmélységet a magyar anyanyelvű olvasók számára: „újabb kiváló segédkönyvvel gyarapodott a magyar toponímia”.²¹ Különösen nem, ha *-i* képzős formában jelentkezik a használat szempontjából tulajdonképpen nehézkes *helynévtani* terminus szinonimájaként: „a kiadatlan toponímiai témájú szakdolgozatok”,²² „toponímiai terminus technicusnak tartottunk”,²³ illetve külföldi intézmények nevében van jelen: „A [...] Leuveni Katolikus Egyetemen működik 1925 óta a Névtani és Dialektológiai Intézet, melynek neve alakulásakor Flamand Toponímiai Intézet volt”,²⁴ „a Királyi Toponímiai és Dialektológiai Bizottság kiadványa”.²⁵

Váratlanabb ugyanakkor számunkra a *toponímia* terminus ’helynévállomány’ jelentésben való előfordulása a folyóirat egyik írásában: „Frizland toponímiáját SIMPA dolgozta fel 1996-ban”,²⁶ „T. VANHEE: Petegem aan-de-Leie topomíniája. (sic!) Régi és új helynevek”.²⁷ Igaz ugyan, hogy több idegen nyelvben a megfelelő szakkifejezés – így például a *toponymy* terminus az angolban – ’helynévtan, helynévkutatás’ és ’helynévállomány’ jelentésben egyaránt él,²⁸ a *toponímia* szakszó használata az utóbbi értelemben a magyarban igen ritkán fordul elő (helyette egy-egy terület, település *helyneveiről* szokás beszélni), s így némiképp idegenszerűnek érezhetjük ezt az értelmű használatát.

A *mikrotoponímia* terminus egy adott helynévállományra való vonatkoztatása német és holland nyelvű művek címének magyar fordításakor a *toponímia* szakkifejezés utóbbi értelemben való, elsősorban tehát idegen nyelvekben jelentkező használatának a következménye lehet, s nyilván számolhatunk az írások eredeti címében megjelenő szakszó befolyásával is: „Struktúrák a mikrotoponímiában (német nyelvű) [...] Állatnevek jelentése és motivációja a mikrotoponímiában”,²⁹ „K. FALKSON: Büsum és Dithmarscher mikrotoponímiája”.³⁰ A *mikrotoponímia* kifejezés a 2005-ös folyóiratszámában egyetlen ta-

²⁰ BAUKO 2005, 102.

²¹ HAJDÚ 2005, 332. Érdekeséggéppen jegyezzük meg továbbá, hogy Hajdú Mihálynak, a folyóirat egyik alapító szerkesztőjének terminológiai érdeklődése és tudatossága a magyar eredetű szakkifejezések vonatkozásában is jól megmutatkozik a kötetben, vö. a *külterületi lakott hely* és a *lakothely* terminusokról mondottakat egyik könyvrecenziójában (HAJDÚ 2005, 331).

²² DÚRÓ 2005, 275.

²³ HAJDÚ 2005, 331.

²⁴ DÚRÓ 2005, 275.

²⁵ DÚRÓ 2005, 277.

²⁶ DÚRÓ 2005, 277.

²⁷ DÚRÓ 2005, 277.

²⁸ Vö. BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017, 171.

²⁹ DÚRÓ 2005, 276.

³⁰ DÚRÓ 2005, 277.

nulmányban fordul elő, amely a holland névtudomány eredményeivel ismerteti meg az olvasót, s arról, hogy az ismeretszerzés során a forrásnyelv erős hatást gyakorolt a szerzőre jól tanúskodik például az ugyanebben a cikkben megjelenő *Frízland* (tkp. *Frízföld*) névforma is (l. fent).³¹

2.2. A *Névtani Értesítő* 2018-ban megjelent 40. száma az egyes tulajdonnévfajták jelölésére lényegesen több, a pontosabb azonosítást szolgáló nemzetközi háttérű terminust alkalmaz. Különösen érdekes az idegen eredetű szakkifejezések eloszlása a kötet íásaiban. A *Tanulmányok* és a *Műhely* rovatokban többszöri előfordulással – a cikkek témájának megfelelően – mindössze három tulajdonnévfajta jelölő terminusnak tekinthető nyelvi egységgel találkozunk: az *etnonima*,³² az *endonima*³³ és az *exonima*,³⁴ melyek közül hagyományos magyar megfelelője csak az első kifejezésnek van (*népnév*).³⁵ Egy-egy alkalommal megjelenik még a *toponima* és a *mikrotoponima* terminus is egy doktori értekezés összefoglalójában.³⁶ Mind az öt kifejezés jelen van a folyóiratszám további rovatai közül (lásd a következő bekezdést) legalább az egyikben.³⁷

Ezzel szemben a kétharmad részben idegen (angol, német, svéd, francia, olasz, orosz, ukrán, lengyel, cseh, szlovák, szerb) nyelvű műveket ismertető *Könyvszemle* és *Folyóirat-szemle* című rovatok írásai számos további, tulajdonnévfajta azonosító nemzetközi háttérű terminust tartalmaznak (a jelentéseket lásd lent). Két szerzőnél kerülnek elő a *hagionima*,³⁸ a *krematonima*³⁹ és az *urbanonima*⁴⁰ szakkifejezések; egy szerzőnél több (kettő vagy három) alkalommal jelennek meg a *pszeudonima*,⁴¹ a *kriptonima*,⁴² az *anoikonima*⁴³ és az *oikonima*⁴⁴ terminusok; egyszer szerepelnek az *antroponima*,⁴⁵ a *koronima*,⁴⁶ a *hidronima*,⁴⁷ a *lauronima*,⁴⁸ a *dendronima*,⁴⁹ a *katoikonima*,⁵⁰ a *rusztikonima*⁵¹ és a *vikonima*⁵² szakszók.

³¹ Lásd DÚRÓ 2005, 277.

³² Lásd N. FODOR 2018, 31 (háromszor), 34, 35, 50.

³³ Lásd BÖLCSKEI–GERCSÁK–MIKESY 2018, 103 (hatszor), 106, 110, 111, 112, 113, 116 (kétszer).

³⁴ Lásd BÖLCSKEI–GERCSÁK–MIKESY 2018, 103 (tizenkétszer), 104 (háromszor), 105 (nyolcszor), 106, 107 (hétszer), 108 (négyyszer), 109, 113 (kétszer), 114 (háromszor), 115 (négyyszer), 116 (háromszor).

³⁵ Vö. BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017, 104. Ez azért is érdekes példa, mert a népnevek a magyarban – egyes idegen nyelvekhez kapcsolódó felosztásokkal szemben – nem számítanak tulajdonneveknek.

³⁶ Lásd BEREZ 2018, 174 (mindkét terminus).

³⁷ Lásd *etnonima*: FARKAS 2018, 179; *endonima*: SZABÓ T. 2018, 253, 254; GALAC 2018, 275; *exonima*: SZABÓ T. 2018, 253, 254 (kétszer); GALAC 2018, 275; *toponima*: OLÁH 2018, 251; GYÖRFFY 2018, 278 (kétszer); BAUKO 2018, 284; *mikrotoponima*: HANKUSZ 2018, 241, 242, 243; BAUKO 2018, 284.

³⁸ Lásd RESZEGI 2018, 189; SZÓKE 2018, 261.

³⁹ Lásd KENYHERCZ 2018, 270 (kétszer), 271; ANGYAL 2018, 274.

⁴⁰ Lásd KENYHERCZ 2018, 270 (háromszor); GALAC 2018, 276.

⁴¹ Lásd FARKAS 2018, 177, 180.

⁴² Lásd SZARVAS 2018, 231 (kétszer).

⁴³ Lásd KENYHERCZ 2018, 270 (kétszer).

⁴⁴ Lásd KENYHERCZ 2018, 272, 273.

⁴⁵ Lásd SZILÁGYI-KÓSA 2018, 198.

⁴⁶ Lásd SZILÁGYI-KÓSA 2018, 198.

⁴⁷ Lásd SCHWING 2018, 247.

⁴⁸ Lásd KENYHERCZ 2018, 271.

⁴⁹ Lásd KENYHERCZ 2018, 273.

Önálló szóként, tulajdonnévfajára utalva kerülnek elénk a *patronimikum*⁵³ és (az alakváltozatok használatára vonatkozó megjegyzés mellett) a *matronimikum* ~ *metronimikon*⁵⁴ kifejezések.

A tulajdonnévfaják megjelölésére szolgáló nemzetközi háttérű magyar terminusok jellemző alkotórészeként hivatkozik az *-onima* végződésre az egyik cikk;⁵⁵ egy, a tulajdonnévfajákat érintő folyamatra vonatkozik a *transzonímia* terminus egy másik írásban.⁵⁶ A *névváltozatokra* két szerző is alkalmazza az *allonima* szakszót a kötetben.⁵⁷ Részfordítással keletkezett, előtagjában idegen eredetű elemet tartalmaz a *nicknév* terminus.⁵⁸ A *mikrotoponímia* kifejezés a településnél kisebb egységet jelölő földrajzi nevek állományára vonatkozóan,⁵⁹ a *toponímia* terminus pedig a helynevekkel kapcsolatos tudományágra utalva jelenik meg egy-egy könyvismertetőben.⁶⁰ Utóbbi szakkifejezés ugyanakkor a helynévállományra vonatkozik egy, a *Megemlékezés* rovatban közölt szlovák mű címének magyarra fordításakor.⁶¹ E rovat a *névtan* mint tudományág idegen eredetű *onomasztika* megjelölésével is él.⁶²

A fentiekből is kitűnik, hogy a *Névtani Értesítő* 40. számában a nemzetközi háttérű terminusok jó része egy-egy sajátos témakört tárgyaló tanulmányban jelentkezik, illetve a külföldön megjelent szakkönyvek és folyóiratok recenzióiban, azaz az idegen nyelven szerzett ismeretek magyar nyelven való közreadásakor kerül elénk. Szépen kirajzolódik ez a tendencia a SkEn. által készített, a fent bemutatott nemzetközi háttérű terminusok szövegbeli megoszlását bemutató ábrán (*1. ábra*).

⁵⁰ Lásd GALAC 2018, 275.

⁵¹ Lásd GALAC 2018, 276.

⁵² Lásd GALAC 2018, 276.

⁵³ Lásd „*Andrási (András + -i ~ -é) patronimikumok[...]*”, VÖRÖS 2017, 51-et idézi: ZELLIGER 2018, 212.

⁵⁴ Lásd „*anyanévi eredetű név (= matronimikum, metronimikon) [...]*, (Megjegyzés: a matronimikon forma használata nem javasolható.)”, BÖLCSKEI-FARKAS-SLÍZ 2017, 106-ot idézi: SZILÁGYI-KÓSA 2018, 198.

⁵⁵ Lásd „*A jegyzékben nemcsak teljes terminusok szerepelnek, hanem olyanok is, amelyek a magyarban fontos terminusrészek: 49 onym: -onima.*”, SZILÁGYI-KÓSA 2018, 198.

⁵⁶ Lásd „*a helyneveket érintő transzonímiát (azaz a névtípusok érintkezését, egymásba való átsapását, pl. egy adott személynév helynévként való használatát) mutatja be*”, OLÁH 2018, 250.

⁵⁷ Lásd „*névváltozat (= allonima), [...] pl.: Joe a Joseph névváltozata*”, BÖLCSKEI-FARKAS-SLÍZ 2017, 101-et idézi: SZILÁGYI-KÓSA 2018, 198; „*kitekint egyes allonimák használatára (pl. Kárpátok, Carpates, Karpaty, Karpaten)*”, SZABÓ T. 2018, 254.

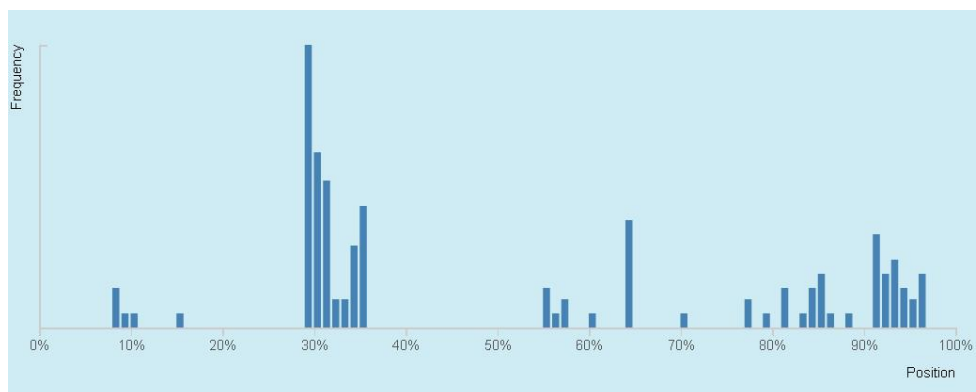
⁵⁸ Lásd „*a felhasználói nevek (nicknevek)*”, FARKAS 2018, 180. Hasonló típusú, ám előtagjában megmagyarosodottnak tekinthető idegen eredetű elemet tartalmazó terminusra a korábbi folyóiratszámokban is van példa: *mikronév*, lásd „*a mai nevek (főként a mikronevek) jelentős többsége átlátszó etimológiájú*”, PÓCZOS 2005, 140; „*a fellelhető határjárások mikroneveinek etimológiai elemzése*”, RÁCZ 2005, 146.

⁵⁹ Lásd „*a helynévadásban – mintegy a nyelvjárások mintájára – úgynevezett névjárásokról, vagy legalábbis a mikrotoponímiai rendszerekben jelentkező területi differenciáltság okozta különbségekről is beszélhetünk*”, PRESINSZKY 2018, 238.

⁶⁰ Lásd „*A soron következő tanulmányok Spanyolország, Hollandia, Dél-Afrika, Brazília és Suriname területéhez köthető helynévváltozásokat és egyéb toponímiai vonatkozású jelenségeket mutatnak be*”, OLÁH 2018, 250.

⁶¹ Lásd „*Lexika slovenskej toponymie (A szlovák toponímia lexikája, 1996)*”, BAUKO 2018, 284.

⁶² Lásd BAUKO 2018, 284.



1. ábra
 Nemzetközi háttérű, tulajdonnévfajttal kapcsolatos terminusok megoszlása
 a Névtani Értesítő 40. számában
 (app.sketchengine.eu/#concordance)

A *Névtani Értesítő* szerkesztői (Farkas Tamás és Slíz Mariann) ügyelnek az idegen eredetű terminusok jelentésének tisztázására, az új szakszók fokozatos bevezetésére. A 40. számban jelentkező újabb, a magyar olvasóközönség számára vélhetően kevésbé ismert nemzetközi háttérű terminusok tömör definíciója zárójelben megtalálható a szakkifejezések mögött, ritkábban a szövegben fogalmazódik meg a jelentés. Például „leategyértelműbben az önnevezés (népnév, etnonima) szimbolizálja”, „az etnonimák (nép- és népcsoportnevek) is önálló alfejezetet kapnak a kézikönyvben”, „a pszeudonimákról (az álnevek tág értelemben vett kategóriájáról) szóló fejezetet elkészítse”, „a helyneveket érintő transzonimiát (azaz a névtípusok érintkezését, egymásba való átcsapását, például egy adott személynév helynévként való használatát) mutatja be”, „a szlovák anoikonimákat (azaz a természeti vagy ember építette környezet nem lakott helyeinek neveit) tartalmazó digitális adatbázis”, „az urbanonimákat (azaz az utcaneveket és a városi épített környezet egyéb neveit) egy ritkábban kutató szempontból elemzi”, „a krematonimáknak (azaz események, rendezvények, intézmények, szervezetek, termékek stb. neveinek) a jelenkori kultúrában betöltött szerepét mutatja be”, „a krematonimáknak (azaz termékek, események stb. neveinek) az általános kérdéseivel foglalkozik”, „a fáknak adott tulajdonneveket, azaz a dendronimákat vizsgálja”, „az olyan katoikonimákat (lakosok elnevezéseit) elemzi, amelyek a használat perifériáján állnak”.⁶³

Egy-egy alkalommal pedig a jelentés hosszabb magyarázatával is találkozunk. Például: „Az *exonima* »[e]gy adott nyelvben használt név, mellyel olyan földrajzi alakulatot jelölnek, amely kívül található azon a területen, ahol a kérdéses nyelvet széles körben beszélnek, s amely név formájában különbözik a megfelelő endonimá(k)tól, amely(ek)et azon a területen használnak, ahol a földrajzi alakulat található« (BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ szerk. 2017: 137). Az *endonima* (tkp. ’belső név’) egy földrajzi részlet neve a fekvése szerinti területen

⁶³ Lásd *etnonima*: N. FODOR 2018, 31; FARKAS 2018, 179; *pszeudonima*: FARKAS 2018, 177; *transzonimia*: OLÁH 2018, 250; *anoikonima*, *urbanonima*: KENYHERCZ 2018, 270; *krematonima*: KENYHERCZ 2018, 270; ANGYAL 2018, 274; *dendronima*: KENYHERCZ 2018, 273; *katoikonima*: GALAC 2018, 275.

használt nyelvek valamelyikén. A magyar földrajzinév-kultúra és hagyományörzésünk szempontjából nagyon fontos, hogy ez utóbbi meghatározásban nem szerepel az a korábban alkalmazott kitétel, hogy csakis az adott területen használatos hivatalos nyelven kifejezett földrajzi név minősül endonimának. A jelenlegi álláspont szerint nem tartozik az exonimák közé egy név, ha az általa jelölt objektum környezetében helyi lakosként olyan jelentős számú kisebbség van jelen, amelynek nyelve – egyben a kérdéses név használatának nyelvi közege – az adott területen nem hivatalos.”⁶⁴

A folyóiratszámomban jelentkező idegen eredetű terminusok között van olyan, amely újabban előtérbe kerülő tulajdonnévfajta jelöl, például *kriptonima*,⁶⁵ vagy a tulajdonnévi kategória felosztásának a magyar szakirodalmi megítéléstől eltérő gyakorlatával van kapcsolatban, például *krematonima*.⁶⁶ A tulajdonnévfajta jelölő terminusok rendszerének nyelvek közötti harmonizátlansága mutatkozik meg abban is, hogy az egyik lengyel vonatkozású írásban az *oikonima* kifejezés a szláv nyelvészeti szakszóhasználat hatására tulajdonképpen az általános értelmű magyar *helynév* terminus szinonimájaként jelenik meg a szövegben, holott az idegen szakszó eredetileg inkább csak emberi lakóhelyek nevére vonatkozik.⁶⁷ Új szakkifejezés bevezetését, megszilárdítását célzó javaslat eredményeként is előkerülhet egy-egy nemzetközi háttérű terminus, például *lauronima*,⁶⁸ *vikonima*, *rusztikonima*.⁶⁹ A többé-kevésbé már meggyökeresedett idegen eredetű terminusok melléknévi alakban (pl. *endonim*,⁷⁰ *onimikus*,⁷¹ *onomasztikai*⁷²), illetve egyéni összetételek elemeként (pl. *toponima-hadművelet*,⁷³ *toponimaháború*⁷⁴) is megjelenhetnek a tanulmányok szövegében.

⁶⁴ BÖLCSKEI–GERCSÁK–MIKESY 2018, 103.

⁶⁵ A terminus ezúttal a fórumokon, blogokon és az online médiában megvalósuló névválasztással összefüggésben jelentkezik, SZARVAS 2018, 231 (kétszer); fedőnév, „[t]itkosító szándékkal használt tulajdonnév, melyet viselője védelme érdekében használnak”, vö. BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017, 103.

⁶⁶ Lásd KENYHERCZ 2018, 270 (kétszer), a terminus jelentését lásd fent.

⁶⁷ Lásd KENYHERCZ 2018, 272, 273. Ismeretes is az *oikonima* kifejezésnek *településnév* megfelelője a magyar névtani szakirodalomban, ám a ’település’ ebben az esetben tágan értelmezendő: bármilyen típusú emberi lakóhelyet (így tanyát, farmot is) jelenthet, vö. BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017, 108, 110.

⁶⁸ „RENATA PRZYBYLSKA a lengyelországi kitételek neveit elemzi szerkezeti és jelentéstani szempontból, s javasolja ennek a kategóriának a megnevezésére a *lauronima* terminus bevezetését”, KENYHERCZ 2018, 270–271.

⁶⁹ „A szerzők párhuzamot vonnak a városok és falvak belső egységeinek elnevezései között, azonban a *vikonima* helyett inkább a *rusztikonima* kifejezést javasolják az utóbbira”, GALAC 2018, 276.

⁷⁰ „[N]agy léptékű térképein jobbra endonim névváltozatokat tüntetett föl”, BEREZ 2018, 174.

⁷¹ [Milan Majtán] „1995-ben védte meg Onymické systémy (Onimikus rendszerek) című munkáját”, Lásd BAUKO 2018, 283.

⁷² „[E]zen névkorpusz digitális feldolgozása napjainkban zajlik a Szlovák Tudományos Akadémia Nyelvtudományi Intézetének Szlovák Nyelvtörténeti, Onomasztikai és Etimológiai Osztályán”, BAUKO 2018, 284.

⁷³ „A nagy toponima-hadművelet. A magyar történetírásba némileg eufemizálón »helységnevrendezés«-ként bevonult szabályozás és folyamat 19. századi párhuzamai közt megkülönböztetett hely illeti meg a poroszországi helységnevréformát, amellyel kölcsönösen hatottak egymásra”, BEREZ 2018, 174.

⁷⁴ „Tátrai és Erőss szerint ilyen esetekben egyfajta »toponimaháborúról« beszélhetünk, melyben a domináns fél státuszának kifejezése és megszilárdítása a cél”, OLÁH 2018, 251.

A nemzetközi háttérű terminusok ezúttal is jelentkezhetnek továbbá a magyar szakkifejezések szinonimáiként, stilisztikai célzattal. Például: „Az is tény, hogy Európa más részein a népnévi eredetű családnév jóval ritkább (pl. Olaszországban az első 50 családnévben nincs etnonima), aminek történelmi és kulturális okai egyaránt lehetnek”;⁷⁵ illetve hiperonimaként segíthetik a kategorizációt. Például: „Az egyes névrétegeken belül a névállomány bemutatását három objektumfajta bontva végzi el: a folyóvíznevek, településnevek és mikrotoponimák funkcionális-szemantikai és keletkezéstörténeti kategóriáit vázolja fel.”⁷⁶

2.3. A tulajdonnévfajta vonatkozásában a *Névtani Értesítő* 27. számában a 136 808 szóra becsült szövegben 7 nemzetközi háttérű terminus kerül elő, összesen 31 alkalommal; míg a folyóirat 40. kötetében a 102 995 szóra becsült szövegben 20 nemzetközi háttérű terminus szerepel, összességében 129 alkalommal. A SkEn. korpuszelemző szoftver kulcsszó- és terminuskivonatolója a 2012-ben az interneten magyar nyelven megjelent szövegekből összeállított beépített referenciakorpusszal (huTenTen12) összevetve a korábbi folyóirat-számból az 1000-1000 leggyakoribb kulcsszó és többszavas terminus listázásakor a (tág értelemben vett) tulajdonnévfajta kapcsán lényegében csak magyar eredetű szakkifejezéseket sorol fel.⁷⁷ A 2018-as kötet szövege esetében azonban ugyanazzal a referenciakorpusszal összevetve néhány (igaz, főként korábban is bevett) nemzetközi háttérű, tulajdonnévfajta jelölő terminus is felkerül a találati listára (*exonima*, *endonima*, *mikrotoponima*, *urbanonima*, *etnonima*, lásd lent); s természetesen a hagyományos, magyar nyelvi eredetű szakkifejezések is csak mintegy felerészben azonosak az előző pontban említettekkel, a közreadott írások tematikájának megfelelően.⁷⁸

3. Összegzésképpen tehát elmondható, hogy a *Névtani Értesítő* című folyóirat 2005-ös és 2018-as köteteinek összevetéséből az a kép rajzolódik ki, hogy a tulajdonnévfajta jelölő nemzetközi háttérű terminusok száma gyarapodik a szaknyelvi használatban. Az idegen eredetű új kifejezések néhány sajátos tematikájú tanulmányon túl főként az idegen nyelvű

⁷⁵ N. FODOR 2018, 31. Népnévi eredetű településnevekről szóló tanulmány egyébként található a 27. számban, abban azonban csak a *népnév* szakszó kerül elő, vö. RÁCZ 2005, 143–152. Ugyanakkor Rác Anita a témáról írt monográfiájának címében az *etnonima* kifejezés szerepel, vö. RÁCZ 2016.

⁷⁶ Lásd HANKUSZ 2018, 241.

⁷⁷ Így pl. *családnév*, *helynév*, *településnév*, *ragadványnév*, *személynév*, *helységnév*, *keresztnév*, *szentnév*, *üzletnév*, *asszonynév*, *népnév*, *középnév* (az izlandi személynevek egy lehetséges eleme), *létesítménynév*, *államnév*, *utónév*, *intézménynév*, *kávéháznév*, *törzsnév*, *előnév*, *utcanév*, *víznév*, *süteménynév*, *állatnév*, *épitménynév*, *tárgynév*, *határnév*, *barlangnév*, *gúynév*, *becenév*, *babanév*, *folyónév*, *földrajzi név*, *világi személynév*, *szentnévi (alaptagú) helységnév / patrocíniumi helységnév*, *beszélő (ragadvány)név*, *asszociatív név*, *differenciált (helység)név*, *mesei ragadványnév*, *egyházi (személy)név*, *női keresztnév/lánynév*, *belterületi név*, *foglalkozásnévi alapszavú családnév*, *kettős családnév*, *külterületi név*, *műveltségi név*, *férfi keresztnév/férfinév/fiúnév*, *patronimikumképzős név*, *víznévi előzményű településnév*.

⁷⁸ Így pl. *családnév*, *helynév*, *személynév*, *egyénnév*, *településnév*, *keresztnév*, *exonima*, *helységnév*, *ragadványnév*, *népnév*, *állatnév*, *ház(i)név*, *férfinév*, *lónév*, *(állat)hívónév*, *kutyanev*, *folyó(víz)név*, *városnév*, *álnév*, *utónév*, *intézménynév*, *endonima*, *ökörnév*, *szentnév*, *tájnév*, *apanév*, *mikrotoponima*, *utcanév*, *hegynév*, *urbanonima*, *etnonima*, *nép csoportnév*, *rendezvénynév*, *színnév*, *földrajzi név*, *írói név*, *testületi név*, *(formáns nélküli) személynévi helynév*, *női név*, *beszélő név*, *átlátszó név*, *referáló (személy)név*, *mesterséges (családnév)*, *belterületi helynév*, *külterületi helynév*, *népnévi alapú/eredetű családnév*, *egyházi név*, *fiktív név*, *szentnévi eredetű helynév/ patrocíniumi helynév*, *nexusjelölő személynév*.

kötetek, folyóiratok recenzióiban jelentkeznek, gyakran rövid magyarázat kíséretében. Azok a nemzetközi háttérű szakszók, amelyek újonnan keletkezett vagy a magyar szemlélet számára perifériára eső, illetve ez ideig többszavas, körülírással jellegű magyar kifejezés segítségével azonosított tulajdonnévfajta jelölnek, nagy eséllyel utat találnak maguknak a magyar nyelvészeti szaknyelvbe. Jó eséllyel kerülnek be a névtani tanulmányokba azok a nemzetközi háttérű terminusok is, amelyek a (leg)gyakoribb tulajdonnévfajtaikat azonosítják, mivel a már bevett, magyar eredetű szakszó mellett az idegen tövű kifejezés nemzetközi érthetőséggel bíró szinonimaként szolgálhat a szövegben egy-egy írás témájának megfelelően. A tulajdonnévfajtaikat jelölő nemzetközi háttérű terminusok bekerülése a magyar nyelvészeti szaknyelvbe főként a névtannal foglalkozó magyar nyelvészek egyéni indíttatású nemzetközi tájékozódásának az eredménye, így a szaknyelvi regiszterbe kerülő idegen eredetű névtani terminusok jellege függ a névkutatók érdeklődési területétől, s annak nemzetközi feldolgozottságától, illetve az idegen nyelvi ismeretektől, valamint a terminológiai tudatosságtól egyaránt.

Bibliográfia

ANGYAL 2018

ANGYAL László: Acta onomastica 58. (2017). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 273–274.

BAJZÁT–ILLÉSNÉ 2012

BAJZÁT Tünde–ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: Kína kultúrájának és üzleti kommunikációjának főbb jellegzetességei. In: *A vállalati kommunikáció vizsgálatának nyelvészeti és interkulturális aspektusai*. Szerk. DOBOS Csilla. Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012, 241–248.

BALÁZS 1994

BALÁZS Géza (szerk.): *Érettségi témakörök, tételek: Magyar nyelv*. Budapest, Corvina Kiadó, 1994.

BAUKO 2005

BAUKO János: Beszélő ragadványnevek a magyar népmesékben. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 102–110.

BAUKO 2018

BAUKO János: Milan Majtán (1934–2018). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 283–284.

BERECZ 2018

BERECZ Ágoston: Haszonállatok hívónevének kölcsönzése román, magyar és német anyanyelvű állattartók között a 20. század második feléig. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 129–137.

B. KOVÁCS 1998

B. KOVÁCS Mária: A jogi szakszókincs latin elemei a nyelvjárásokban. *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis Nova Series: Sectio Linguistica Hungarica / Az Eszterházy Károly Főiskola Tudományos Közleményei. Tanulmányok a Magyar Nyelvről* 24. 1998, 38–43.

B. KOVÁCS 1999

B. KOVÁCS Mária: A funkcióigés szerkezetek a jogi szaknyelvben. *Magyar Nyelvőr* 123/3. 1999, 388–395.

BÖLCSKEI–FARKAS–SLÍZ 2017

Szerk. BÖLCSKEI Andrea–FARKAS Tamás–SLÍZ Mariann. *Magyar és nemzetközi névtani terminológia – Hungarian and International Onomastic Terminology*. Uppsala–Budapest, International Council of Onomastic Sciences–Magyar Nyelvtudományi Társaság, 2017.

BÖLCSKEI–GERCSÁK–MIKESY 2018

BÖLCSKEI Andrea–GERCSÁK Gábor–MIKESY Gábor: Hol van Abbázia? Egy kérdőíves felmérés tanulságai. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 103–117.

DÚRÓ 2005

DÚRÓ Erzsébet: A holland névtudomány napjainkban. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 273–281.

FARKAS 2012

FARKAS Tamás: Szempontok a magyar névtani terminológia megítéléséhez. *Névtani Értesítő* 34. 2012, 139–148.

FARKAS 2014

FARKAS Tamás: Onomastic Terminology in Hungarian – Situation, Problems and Needs. In: *Names in daily life. Proceedings of the XXIV ICOS International Congress of Onomastic Sciences*. Eds. TORT I DONADA, Joan–MONTAGUT I MONTAGUT. Montserrat. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2014, 14–20.

FARKAS 2018

FARKAS Tamás: Carole Hough ed.: *The Oxford Handbook of Names and Naming* [Oxford kézikönyv a nevekről és a névadásról]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 177–184.

N. FODOR 2018

N. FODOR János: Szempontok és módszerek a személynév és etnikum összefüggésének vizsgálatához. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 29–52.

GALAC 2018

GALAC Ádám: Вопросы Ономастики 14. (2017). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 274–278.

GYÖRFFY 2018

GYÖRFFY Erzsébet: Namn och bygd 105. (2017). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 278–279.

HAJDÚ 2005

HAJDÚ Mihály: Lelkes György: Magyarország 1903–1912 között törzskönyvezett lakóhelyei a XX. század végén. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 331–332.

HANKUSZ 2018

HANKUSZ Éva: Kocán Béla: Helynévtörténeti vizsgálatok a régi Ugocsa megyében. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 240–243.

HÁRI 2005

HÁRI Gyula: A doktori iskolákban megvédett névtani témájú disszertációk (1999–2004). Létesítménynevek névtani vizsgálata Fejér megye egykori Móri járásában. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 295–298.

HOFFMANN 2018

HOFFMANN István: A Kiss Lajos-díj 2018. évi nyertese: dr. Györffy Erzsébet. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 155–156.

HOFFMANN 2005

HOFFMANN István: Régi helyneveink névadóinak kérdéséhez. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 117–124.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 1995

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: A magyar jogi szaknyelv a XVIII–XIX. század fordulóján. Miskolc, Miskolci Egyetem, 1995.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 1997

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: A magyar jogi terminológia megalkotása a XIX. század első felében. In: *Szöveg és stílus: Szabó Zoltán köszöntése*. Szerk. PÉNTEK János. Cluj-Napoca, Babeş-Bolyai Tudományegyetem, 1997, 266–270.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2002

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: A középmagyar kori jogi szaknyelv és terminológia. In: *Hungarológia és dimenzionális nyelvészlelet: Előadások az V. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszuson*. Szerk. HOFFMANN István–JUHASZ Dezső–PÉNTEK János. Debrecen–Jyväskylä, Debreceni Egyetem, 2002, 225–231.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2005

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: Metainformációs elemek a XVIII. századi boszorkányperekben. In: *A világ nyelvei és a nyelvek világa: Soknyelvűség a gazdaságban, a tudományban és az oktatásban*. Szerk. KLAUDY Kinga–DOBOS Csilla. Pécs–Miskolc, Miskolci Egyetem–MANYE, 2005, 424–428.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2008

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: A magyar jogi terminológia egységesülése a XVIII–XIX. század fordulóján. In: *Acta Hungarica. 18. Nyelvek, irodalmak és kultúrák kölcsönhatása a Kárpát-medencében: XV. Nemzetközi Tudományos Konferencia*. Szerk. LI-ZANEC Péter. Uzhgorod, 2008, 145–150.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2011/a

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: Kifogáskezelés az üzleti kommunikációban. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 6/1. 2011, 91–102.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2011/b

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: Migráns gyermekek magyar nyelvi kompetenciáinak fejlesztése. In: *Multikulturalizmus: Teória a prax. Elmélet és gyakorlat*. Szerk. ALABÁN Ferenc. Banská Bystrica, Univerzita Mateja Bela, Filologicka Fakulta, Katedra Hungaristiky, 2011.

ILLÉSNÉ KOVÁCS 2014

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: Pozitív és negatív visszajelzések hallássérültek internetes beszédfejlesztésében. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 9/1. 2014, 135–143.

ILLÉSNÉ KOVÁCS–KEGYESNÉ SZEKERES–KRISTON 2012

Szerk. ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária–KEGYESNÉ SZEKERES Erika–KRISTON Renáta. *Logisztika, szaknyelv és szaknyelvoktatás*. Miskolc, Miskolci Egyetem, 2012.

ILLÉSNÉ KOVÁCS–SIMIGNÉ FENYŐ 2008

ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária–SIMIGNÉ FENYŐ Sarolta: A metainformációs nyelvi elemek funkciója beteg tájékoztatók szövegében. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 3/1. 2008, 165–174.

KECSKÉS–ILLÉSNÉ KOVÁCS 2014

KECSKÉS Judit–ILLÉSNÉ KOVÁCS Mária: A nyelvi hátránnyal küzdő gyermekek tantárgyi szakszókincsének fejlesztése. In: *Tudomány, technolektus, terminológia: a tudományok, szakmák nyelve*. Szerk. VESZELSZKI Ágnes–LENGYEL Klára. Budapest, Éghajlat Könyvkiadó, 2014, 203–209.

KECSKÉS–KOVÁCS 2017

KECSKÉS Judit–KOVÁCS Mária: A tantárgyi szakszókincs, szaknyelvoktatás és a magyar mint idegen nyelv (MID) tanítás érintkezési pontjai. *Alkalmazott Nyelvészeti Közlemények* 10/2. 2017, 124–139.

KEGYES–KOVÁCS 2012

KEGYES Erika–KOVÁCS Mária: Logisztikai szolgáltatások kommunikációja. *Gép* 63/4. 2012, 43–46.

KENYHERCZ 2003

KENYHERCZ Róbert: Onomastica 61. (2017). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 269–273.

KOVÁCS 2003

KOVÁCS Mária: A jogi nyelv és a nyelvújítás. *Magyar Nyelvjárások* 41. 2003, 367–370.

KOVÁCS 2007

KOVÁCS Mária: Metainformációs elemek a XVIII. századi jogi nyelvhasználatban. In: *Nyelvi identitás és a nyelv dimenziói*. Szerk. HOFFMANN István–JUHÁSZ Dezső. Debrecen–Budapest, Nemzetközi Magyarástudományi Társaság, 2007, 273–277.

MIZSER 2005

MIZSER Lajos: Bereg megyei családnévvizsgálatok. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 39–43.

MIZSER 2005

MIZSER Lajos: Dercen és Szernye családnevei. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 43–49.

OLÁH 2018

OLÁH Bence Attila: Peter Jordan – Paul Woodman eds.: Place-Name Changes. Proceedings of the Symposium in Rome, 17–18 November 2014 [Helynévváltozások. A 2014. november 17–18-án Rómában tartott szimpózium előadásai]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 249–252.

PÓCZOS 2005

PÓCZOS Rita: Nyelvtörténeti szempontok az Árpád-kor etnikai vizsgálatához. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 136–143.

PRESINSZKY 2018

PRESINSZKY Károly: Ditrói Eszter: Helynévrendszerek modellalapú vizsgálata. A helynévminták összevető analízise statisztikai megközelítésben. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 238–240.

RÁCZ 2005

RÁCZ Anita: Népnevek és helynevek (Tézisek egy kutatási programhoz). *Névtani Értesítő* 27. 2005, 143–152.

RÁCZ 2016

RÁCZ Anita: *Etonimák a régi magyar településnevekben*. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó, 2016.

RESZEGI 2018

RESZEGI Katalin: Oliviu Felecan ed.: Name and Naming. Sacred and Profane in Onomastics. Proceedings of the Fourth „Name and Naming” International Conference on Onomastics. September 5–7, 2017 [Név és névadás. Szent és profán a nevekben. A IV. „Név és Névadás” Nemzetközi Névtani Konferencia előadásai. 2017. szeptember 5–7.]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 185–189.

SCHWING 2018

SCHWING, Josef: Harald Bichlmeier Hrsg.: Germanen, Mars und Schotter. Das Geheimnis des Namens Merseburg [Germánok, Mars és sóder. Merseburg nevének titka]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 246–249.

SkEn

SkEn. = *Sketch Engine, online language management and query platform*. Internet: www.sketchengine.eu (Letöltés: 2020. 07. 07.)

SLÍZ 2012

SLÍZ Mariann: Terminusok keletkezése és változása. *Névtani Értesítő* 34. 2012, 149–156.

SZABÓ T. 2018

SZABÓ T. Annamária Ulla: Jonas Löfström – Betina Schnabel-Le Corre eds.: Challenges in Synchronic Toponymy. Structure, Context and Use / Défis de la toponymie

synchronique. Structures, contextes et usages [A szinkrón névföldrajz kihívásai. Rendszer, kontextus és használat]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 252–255.

SZARVAS 2018

SZARVAS Angéla: Marcienne Martin: A Name To Exist. The Example of the Pseudonym on the Internet [Egy név a létezésért. Az internetes álnév példája]. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 230–231.

SZILÁGYI-KÓSA 2018

SZILÁGYI-KÓSA Anikó: Bölskei Andrea – Farkas Tamás – Slíz Mariann szerk.: Magyar és nemzetközi névtani terminológia / Hungarian and International Onomastic Terminology. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 196–198.

SZŐKE 2005

SZŐKE Melinda: Onoma 48. (2013). *Névtani Értesítő* 40. 2018, 260–263.

VARGA 2005

VARGA Józsefné: A Felső-Rábaköz családneveinek jelentéstani vizsgálata. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 49–62.

VINCZE 2005

VINCZE László: Namenkundliche Informationen 83–84. (2003). *Névtani Értesítő* 27. 2005, 348.

VÖRÖS 2005

VÖRÖS Ferenc: Hely- és személynévi neologizmusok a Felvidéken Trianon után. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 197–213.

VÖRÖS 2017

VÖRÖS Ferenc: *Kárpát-medencei történeti családnévatlasz*. Dunaszerdahely, Kalligram, 2017.

ZÁNTÓ 2005

ZÁNTÓ Edina: A doktori iskolákban megvédett névtani témájú disszertációk (1999–2004). Növénynévi mikrotoponimák komplex vizsgálata. *Névtani Értesítő* 27. 2005, 282–284.

ZELLIGER 2018

ZELLIGER Erzsébet: Vörös Ferenc: *Kárpát-medencei történeti családnévatlasz*. *Névtani Értesítő* 40. 2018, 211–214.